

NÕUKOGU OTSUS

Tallinn

(kuupäev digiallkirjas) nr 1-15/13

Tallinna Tehnikakõrgkooli liikmeskonna eetilised põhimõtted

Tallinna Tehnikakõrgkooli (edaspidi TTK või kõrgkool) liikmeskonna eetilised põhimõtted käsitlevad kõikide TTK töötajate ja üliõpilaste kõlbelisi eeldusi ja juhiseid. Eetilised põhimõtted on TTK liikmeskonna eneseanalüüsi vahend, mis aitab isikul teha kõlbelisi valikuid, et langetada otsuseid ning hinnata kõlbeliselt nii enda kui teiste toimimist.

I Eetiliste põhimõtete eeldused

TTK liikmeskonda kuuluvad isikud juhivad ÜRO Inimõiguste ülddeklaratsioonist, Eesti Vabariigi Põhiseadusest ja oma kutse- või õppetegevust käsitlevast heast tavast.

II Liikmeskonna ühised üldised eetilised väärtused

Väärikus

Väärikus tähendab, et kõikidel inimestel on võrdsed õigused, olenemata nende soost, päritolust, rahvusest, vanusest, usust, seksuaalsest orientatsioonist, vaadetest ja võimetest. Ollakse salliv inimeste erisuste, teiste kultuuride ning tavade suhtes.

Ausus

Ausus on eelduseks usaldusele, seepärast peab TTK liikmeskonda kuuluv isik sõna ja vastutab oma sõnade eest. Iga isik hoiab temale usaldatud saladusi. Isik on aus ja heasoovlik ning soodustab probleemide avameelset arutlemist. Taunitakse silmakirjalikkust ja välditakse intriige.

Õiglus

Õiglus tähendab võrdõiguslikkust ja diskrimineerimise vältimist. Toetatakse alati konfliktide õiglast lahendamist.

Kõrgkoolis lähtutakse vaidluste ja erimeelsuste lahendamisel maksimaalsel võimalikul määral tõesuse väljaselgitamisest, tegeliku asjadeseisu tuvastamisest. Vigade ja eksimuste väljaselgitamisel osalevad kõik osapooled ning neid peavad tunnistama kõik osapooled.

Võrdse kohtlemise, objektiivsuse ja professionaalsuse tagamiseks oma töises tegevuses järgib iga kõrgkooli liige reegleid, mis puudutavad tema töövaldkonda, täidab ülesandeid läbipaistvalt, kõrgkooli vara ja vahendeid säästval viisil omakasu vältides.

Lojaalsus

Lojaalsus kõrgkooli suhtes tähendab hoiduda tegudest, mis kahjustavad kõrgkooli mainet või põhjustavad kolmandate isikute usaldamatust kõrgkooli vastu.

Iseseisvus

Oma tööülesannete lahendamisel peab töötaja oskama hinnata iseseisvalt asjaolude ja lahendite nii sisulisi kui formaalseid aspekte. Seal, kus see on võimalik, tuleb töötajal valida kehtestatud reeglite piires sobivaim lahendus, kasutades kaalutusõigust, arvestades kõrgkooli kui terviku huvidega ja jäädes seejuures inimesekeskseks, arvestades isikute võimalusi ja vajadusi. Kõrgkooli ülesannete täitmisel vastutab oma tööprotsessi planeerimise, juhtimise, läbiviimise ja tulemuslikkuse eest iga töötaja iseseisvalt.

III Akadeemilise eetika põhimõtted

Akadeemiline töötaja:

- omab adekvaatset enesehinnangut ja sisemist vajadust eneseanalüüsiks;
- reflekteerib oma tegevust, talub kriitikat ja oskab sellele argumenteeritult vastata;
- väljendab ennast arusaadavalt ja väldib teiste halvustamist;
- on empaatiline ja positiivse ellusuhtumisega;
- tunnustab kolleegide ja üliõpilaste ideede ja projektide autorlust;
- on elukestev õppija, kes täiendab pidevalt oma pädevust;
- taotleb füüsilist, vaimset, intellektuaalset ja emotsionaalset tasakaalu;
- on kõrgkoolikultuuri kujundaja ning positiivsete, edasiviivate muutuste eestvedaja;
- taotleb koostöösuhetes eelkõige partnerlust.

Akadeemiline töötaja ja üliõpilased

Akadeemiline töötaja:

- on sõltumatu oma aine õpetamisel lähtudes ettenähtud õppekavast ja õppekorralduse eeskirjadest;
- suhtleb üliõpilastega õpetamise, eeskuju ja veenmisega;
- juhendajana suhtleb üliõpilasega koostöövalmilt ning heatahtlikult, toetab juhendatavat ja soodustab tema isiklikku arengut;
- suhtub kõikidesse üliõpilastesse õiglaselt ja loob positiivse õhkkonna;
- peab sõna. Ei muuda enda kehtestatud ja üliõpilastega kokku lepitud reegleid;
- innustab üliõpilast;
- oskab mõjutada üliõpilase arengut ning väärtushinnangute kujunemist;
- kohtleb üliõpilase isikut ja eraelu taktitundeliselt.

Akadeemilise töötaja autoriteedi aluseks on tema teadmised, suhtlemisoskus, sõnade ja tegude ühtsus, kõlbeline mina ja isiksuse tunnusjooned.

Eduka uurimis- ja õppetöö, sealhulgas üliõpilaste hindamise aluseks on objektiivsus. Hoidutakse mistahes ebaausatest sobingutest või koostööst, näiteks olukorras, kus toimub üliõpilase teadmiste ja võimete kontroll.

Akadeemilise käitumise põhijoonteks nii õppejõul kui ka üliõpilasel on nõudlik ja kriitiline suhtumine endasse, oma võimetesse ja tegudesse.

Üliõpilasi ja akadeemilisi töötajaid iseloomustab ausus ja vääriskus. Oma vaateid, arvamusi ja tahet ei sunnita teistele peale. Argumenteeritud veenmine, mis põhineb asjatundlikkusel ja laialt tunnustatud saavutuste näidetel saab olla teadmiste ja ideede levitamise aluseks.

Üliõpilane:

- hoiab kõrgkooli ja praktikakoha mainet ning vara ega kahjusta seda;
- täidab kinnitatud õppekava ja sellest tulenevaid õppejõu nõudmisi;
- on õppe- ja praktikaülesannete täitmisel aus, vastutustundlik ja pühendunud;
- suhtub lugupidamisega kaasüliõpilastesse ja kõrgkooli töötajatesse;
- on algatusvõimeline ja loov;
- järgib hea teadustava põhimõtteid ja väärtusi;
- on eeskujulik oma hoiakutes, sõnavõttudes ja tegevustes;
- väldib oma erialaste oskuste väärkasutamist, mis võivad kahjustada teiste isikute huve, arengut ja tulemust.

Akadeemiline töötaja ja kolleegid

Akadeemiline töötaja:

- on oma kolleegidega solidaarne ja teeb aktiivselt koostööd ning võimalusel toetab ja nõustab neid;

- on oma ametis lojaalne;
- ennetab huvide konflikte, st ametikohustuste ja erahuvide vastuolu, kus erahuvid võivad mõjutada nii kohustuste täitmist oma ametikohal kui ka ressursside ja tunnustuse jagamist.

Akadeemiline töötaja ja ühiskond

Akadeemiline töötaja:

- on teadlik Eestis ja kogu maailmas toimuvatest protsessidest ja edendab säästvat eluviisi ja loodushoidu, toetab rahvuslikke kultuuritraditsioone ja tunnustab teiste rahvaste kultuuripärandit;
- on missioonitundlik ja soodustab kõrgharidust väärtustavate, oma kutseala kõrgelt hindavate, asjatundlike ja elukestvaks õppeks valmisolevate ühiskonnaliikmete kujunemist;
- on loov ja innovaatiline, teeb koostööd arengut toetavate kodumaiste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- hoiab kõrgkooli mainet ja usaldusväarsust.

Akadeemiline töötaja ja üliõpilane ning uurimis-, arendus- ja loometegevus

Akadeemiline töötaja ja üliõpilane juhindub oma uurimis-, arendus- ja loometegevuses headest teadus- ja loometavadest. Ta seisab hea sellekohase tegevuse aususe ja konfidentsiaalsuse, kompetentsuse ja professionaalsuse eest. Keelatud on andmete võltsimine ja meelevaldne või omakasupüüdlik tõlgendamine. Lubamatu on enda nime all teise isiku töö esitamine.

Teeseldud meetodite ja valeandmetega või ebaeetiliselt/ebaausalt kogutud andmetega opereerimine on akadeemiline petturlus. Akadeemiline petturlus on ka igasuguse eelisolukorra loomine, mis ei ole kehtestatud reeglitega põhistatud, samuti valeandmete esitamine - tulemuste hindamise protsessis, rahastuse või positsiooni taotlemisel nii enda kui teiste suhtes. Siia alla kuulub ka hindajale teadmata abivahendite või keelatud andmete esitamine.

Akadeemilisest petturlusest teavitajal on õigus konfidentsiaalsusele. Akadeemilise struktuuriüksuse juht, kes jätab teadlikult menetlemata akadeemilise petturluse, käitub ka ise ebaeetiliselt. Sarnase kaaluga akadeemilise petturluse tagajärjed peavad olema sarnased.

Akadeemiline töötaja ei tohi uurimis-, arendus- ja loometegevuses oma positsiooni ära kasutada, ta peab suhtuma oma üliõpilastesse lugupidamisega. Akadeemiline töötaja ei tohi esitada üliõpilaste uurimistulemusi või ideid enda omadena, ta peab innustama üliõpilaste iseseisvat kriitilist mõtlemist ning austama nende õigust avaldada vaba arvamust.

Uurimis- ja arendustöö tegija kohus on jälgida, et tema töös tekkinud intellektuaalne omand oleks piisavalt kaitstud ning kus vähegi võimalik, kindlustama, et tema teadus- ja uurimistöö tulemusi kasutatakse õppeprotsessis ja ühiskonna hüvanguks.

Uurimistöö tulemuste avaldamisel ja rakendamisel arvestab töö tegija kõigi töösse panustanud isikute ja koostööpartnerite huve ja õigusi autorsuse, intellektuaalomandi ning tunnustamise küsimustes.

Akadeemiline töötaja retsensendi või eksperdina tagab tegevuse erapooletuse, kvaliteedi ja õigeaegsuse. Ta taandab end huvide konflikti ilmnemisel otsustaja, hindaja või eksperdi positsioonilt.

IV Vaidluste ja erimeelsuste lahendamine

Kõrgkooli liikmeskonnas tekkivaid erimeelsusi, uurimis-, arendus- ja loometegevusega seotud probleeme lahendavad osapooled võimaluse korral omavahel ja konfidentsiaalselt. Konflikte ja käesolevas dokumendis otseselt mitte kajastatud juhtumeid aitab vajadusel lahendada kõrgkooli rektori poolt käskkirjaga määratud komisjon.

(allkirjastatud digitaalselt)

Enno Lend
rektor